

Nr 7.

Ankom till riksdagens kansli den 22 maj 1925 kl. 5 e. m

*Andra kammarens tredje tillfälliga utskotts utlåtande, nr 7
i anledning av i första kammaren väckt motion angående
utbildningen av befäl för den svenska handelsflottan.*

I en inom första kammaren väckt motion, I: 155, har herr *Enhörning* hemställt, att riksdagen ville besluta att anhålla, att Kungl. Maj:t ville låta verkställa en allsidig utredning, huru befälsutbildningen för den svenska handelsflottan må kunna lämpligen ordnas, och vidtaga de åtgärder, som med anledning av denna utredning kunna visa sig erforderliga.

Motionen.

I anledning av den förevarande motionen har första kammarens andra tillfälliga utskott anfört:

*Första kam-
marens andra
tillfälliga
utskott.*

»Såväl av motionärens framställning som av de över motionen avgivna yttrandena framgår, att utbildningen av befäl för handelsflottan f. n. är otillfredsställande ordnad. Å ena sidan är det tydligt, att nu gällande krav på 12 månaders tjänstetid å större segelfartyg för inträde å navigationskola icke längre kan uppehållas, då segelfartygens antal alltjämt minskas, om icke särskilda anstalter vidtagas för att bereda styrmansaspiranter möjligheter till utbildning å segelfartyg. Å andra sidan framhålles med styrka från fartygsbefäl, att den sjömanserfarenhet, som endast kan vinnas å segelfartyg, är nödvändig för befälet även å maskindrivna fartyg och att således ett frångående av kravet å en längre tjänstetid å segelfartyg skulle vara till nackdel för befälsutbildningen. Utskottet anser, att fordran på största möjliga duglighet hos det svenska fartygsbefälet bör upprätthållas. Den utbildning, som blivande fartygsbefäl skall genomgå, måste därför vara av den art, att den tillgodoser förenämnda krav. Då, såsom redan nämnts, befälsutbildningen enligt nu gällande bestämmelser för närvarande möter stora svårigheter, synes frågan om åtgärders vidtagande böra göras till föremål för allsidig utredning. Vid denna utredning torde böra undersökas, huruvida och i vilken mån segelfartygstjänsten kan minskas och, om en minskning skulle befinnas böra genomföras, vilken annan kvalificerad sjötjänst eller annan utbildning, som bör sättas i segelfartygstjänstens ställe. Utredningen måste givetvis utgå från den förutsättningen, att kraven å befälets duglighet ej få äventyras. Skulle utredningen i denna punkt giva vid handen, att inskränkning i nu föreskriven tjänstetid å segelfartyg ej med hänsyn till upprätthållandet av befälets yrkesskicklighet bör ske eller att endast en mera obetydlig inskränkning i nu stadgade 12 månader kan äga rum,

synes frågan, huru möjligheterna till fullgörande av sådan sjötjänst lämpligast skola kunna tillgodoses, böra upptagas till prövning. Därvid torde böra undersökas, huruvida staten själv bör bedriva skolskeppsverksamhet, avseende yrkesutbildning för sjöfolk, eller om och i så fall på vilka villkor staten bör understödja enskilda rederier, som äga segelfartyg och äro villiga att medtaga och utbildta befälsaspiranter. Jämväl andra med befälsutbildningen sammanhängande frågor synas, i den mån de kunna bidra till utbildandet av allsidigt dugligt och kunnigt fartygsbefäl, böra upptagas till prövning. Bland sådana frågor tillåter sig utskottet nämna utbildningen av maskinbefäl å handelsfartyg samt utbildning för radiotjänst. Den föreslagna utredningen torde lämpligen kunna utföras av kommerskollegium.

Med stöd av vad sålunda anförts får utskottet hemställa, att första kammaren för sin del måtte besluta anhålla, att Kungl. Maj:t ville låta verkställa en allsidig utredning, huru befälsutbildningen för den svenska handelsflottan må kunna lämpligen ordnas, och vidtaga de åtgärder, som med anledning av denna utredning kunna visa sig erforderliga.»

Utskottets hemställan bifölls av första kammaren och har andra kammaren, som delgivits första kammarens beslut, hänvisat ärendet till sitt tredje tillfälliga utskott.

Utskottet. Nu förevarande motion, I: 155, är likalydande med den inom andra kammaren av herr *Pehrsson* i Göteborg m. fl. väckta motionen, nr 258. I anledning av denna sistnämnda motion fattade andra kammaren beslut den 29 april detta år.

Utskottet har icke funnit skäl föreligga, som i någon mån kunnat ändra utskottets förut hävdade och av kammaren gillade ståndpunkt i förevarande fråga och får alltså hemställa,

att andra kammaren med vidhållande av sitt förut i ärendet fattade beslut icke måtte biträda första kammarens beslut.

Stockholm den 22 maj 1925.

På utskottets vägnar:

HELMER LAGERKWIST.

Närvarande: herrar *Lagerkwist*, *Gustafsson* i Älvsered, *Werner*, *Bergström* i Bäckland, *Andersson* i Falkenberg, *Andersson* i Ovanmyra, *Mårtenson*, *Johansson* i Väby och *Hammarlund*.